

Kısa Vadeli Faiz Oranlarının Dolar Kuru Üzerindeki Etkisi: Türkiye Örneği (2001:03-2009:07)

Özet

TCMB (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası), Şubat 2001'deki ekonomik krizin ardından enflasyon hedeflemesi rejimini benimsemiştir ve kısa vadeli faiz oranlarını para politikası aracı olarak kullanmaya başlamıştır. Fakat enflasyon ile mücadele noktasında toplam talebin kontrol edilmesine öncelik verilmesi nedeniyle ilgili dönemin büyük bir bölümünde kısa vadeli faiz oranlarının yüksek düzeylerde belirlenmesi tercih edilmiştir. Bu duruma bağlı olarak da Türkiye'ye yönelik dolaylı yabancı sermaye girişlerinin özellikle 2005 yılına kadar hızlandığı ve Türk Lirasının dolar karşısında aşırı değerlendirildiği görülmektedir. Bu durum, TCMB'nin kısa vadeli faiz oranlarını düşürmek suretiyle TL'deki aşırı değerlenmenin ortadan kaldıracağına yönelik tartışmaların artmasına neden olmuştur. Söz konusu tartışmaların ışığında hazırlanan bu çalışmada 2001:03-2009:07 döneminde kısa vadeli faiz oranları ile dolar kuru arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Zaman serilerine dayalı çalışmalarda uygulanmaları artık standart hale gelen testlerin yanı sıra sınır testinin de kullanıldığı ve aylık verilere dayalı olarak gerçekleştirilen bu çalışmada, kısa vadeli faiz oranlarındaki artışın hem uzun dönemde hem de kısa dönemde dolar kurunu yükselttiği; diğer bir deyişle, kısa vadeli faiz oranlarını düşürmeyi amaçlayan para politikası uygulamaları sonucunda, Türk Lirasının beklenildiği gibi dolar karşısında değer kaybetmeyebileceği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kısa Vadeli Faiz Oranları, Dolar Kuru, Türkiye, Sınır Testi, Zaman Serileri Analizi

The Effect of Short Term Interest Rates on the Dollar Rate: Turkey Case (2001:03-2009:07)

Abstract

TCMB (Central Bank of the Republic of Turkey) since the crisis in February 2001, has adopted inflation targeting regime and started using short term interest rates for monetary policy tool. But, high levels short term interest rates were preferred to counter against inflation for controlling aggregate demand at most of the such period. Therefore, indirect foreign investments flows to Turkey especially until 2005 accelerated and Turkish Lira overvalued over against dollar rate. By this reason, discussions increased which were pointed out that TCMB decreased the short term interest rate to remove the overvalued in Turkish Lira. In this context, the aim of this study is to investigate the relationship between the short term interest rates and the dollar rate over the period of 2001:03-2009:07. In addition to standard tests, which were widely used in time series analysis, bounds test and monthly forms of short term interest rates and dollar rate were used in this study and we found that an increase in short term interest rates raises the dollar rate during both in long term and in short term. In other words, the result of the monetary policy applications which purposes to decrease short term interest rates, Turkish Lira cannot suffer a depreciation against dollar rate naturally.

Keywords: Short Term Interest Rates, Dollar Rate, Turkey, Bounds Test, Time Series Analysis

Hüseyin ÖZER¹
Taha Bahadır SARAÇ²

¹ Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, hozer@atauni.edu.tr.

² Öğr. Gör. Dr., Selçuk Üniversitesi Hadim Meslek Yüksekokulu, tbsarac@selcuk.edu.tr.